

12/2019 gaia

EBAZPENA, GIPIIZKOAKO BATZAR NAGUSIETAKO BATZARKIDE BATEN JABETZAKO ENPRESA BATEN BALIZKO KONTRATAZIOAREN INGURUAN EGINDAKO KONTSULTA BATENA

I.- KONTSULTA

1.- (...) Zerbitzuak Foru sektore publikoaren Erakundearen Etika Batzordeari (EEB) 2019ko irailaren 27an bidalitako mezu elektronikoko baten bidez, zalantzan jarri da Gipuzkoako Batzar Nagusietako batzarkide baten jabetzako enpresa bat Gipuzkoako Foru Aldundiaren (GFA) (...)kin lotutako hainbat lanetarakoarena kontratatu ahal izatearen egokitasuna.

Mezuan adierazten da egun GFA lanean ari dela (...) batean, eta, horretarako, bilerak egiten ari dela hainbat (...) agentziarekin, (...) aurkezteko eta (...)kin lotutako zerbitzuak hornitzeko aurreikusitako lehiaketa publikoen berri emateko. Bilera horien artean, (...) enpresarekin ere bildu dira, eta enpresa horren jabea Batzar Nagusietako batzarkidea da egun.

Zerbitzuak galdetu du Erakunde Zuzentasun Sistemaren ezarritakoarekin bat datorren GFAk balizko kontratua egitea enpresa horrekin.

II.- ARAU APLIKAGARRIAK

1.- Diputatuen Kontseiluak 2016ko martxoaren 1ean onartu zuen Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta bere sektore publikoaren Erakunde Zuzentasunaren Sistema, etika publikoa eta eredugarritasuna nortasun zeinu moduan finkatzeko asmoz.

Sistema horren barruan, Diputatuen Kontseiluaren 2017ko irailaren 5eko Erabakiaren bidez onartu zuen *Kontratazio publikoari aplikatu beharreko jokabide kodea eta zuzentasun instituzionalaren esparrua* (KJK), kontratazio publikoko jarduketak gidatu behar dituzten balio etikoak eta jardunbide arauak, eta kudeaketa onaren eta jardun profesionalaren arauak ezartzen dituena, bai kargu publikoentzat eta foru enplegatu publikoentzat beren funtzioak betetzearekin lotutako jarduera profesional guztientzat bai kontratazio prozeduretan parte hartzen duten enpresa eta erakunde lizitzaileentzat.

2.- KJKak xedatzen du EEBa izango dela, martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuak

sortutakoa, berme organo handiena, kodearen aplikazioaren inguruko gaiak ebatziko dituen, eta KJKaren kasuan kontratazioan aditua den pertsona baten aholkua jaso ahal izango duena.

3.- Aipatutako foru dekretuaren arabera, EEBarri dagokio Erakunde Zuzentasunaren Sistema garatzeko tresnetan ezarritako balioak, printzipioak eta jardunbide arauak ez betetzeari buruz jasotako kexak eta salaketak tramitatzea eta ebaztea.

4.- Esku artean dugun gaiari dagokionez, KJKa aplikagarria da, bere aplikazio esparruari buruzko 3. artikuluari jarraituz.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

Gai hau GFAREN (...) Zerbitzuko langileek planteatu dute, eta bere jarduerarekin lotutako hainbat lan edo zerbitzu egiteko (...) agentzia baten balizko kontratazioaren ingurukoa da. Aipatutako agentzia egun Batzar Nagusietako batzarkide baten jabetzakoa da. Horrek zalantzak sortzen ditu kontratazioaren egokitasunaren inguruan.

1.- KJKak bere xedean jasotzen duenez, asmoa da kontratazio publikoko jarduketak gidatu behar dituzten balio etikoak eta jardunbide arauak, eta kudeaketa onaren eta jardun profesionalaren arauak ezartzea, bai kargu publikoentzat eta foru enplegatu publikoentzat beren funtzioak betetzearekin lotutako jarduera profesional guztientzat bai kontratazio prozeduretan parte hartzen duten enpresa eta erakunde lizitatzailerentzat.

Hau da, KJKak bi bide ditu: a) bata barrukoa, kontratu publiko baten edozein fasetan esku hartzen duten foru kargu publikoentzako eta foru sektore publikoko langileentzako jarduketa esparru bat sortzeko; eta b), bestea kanpokoa, lizitazio publikoetan parte hartzen duten enpresen eta entitateen eta KJK urratu dezaketen balizko jardunbideak egoteko aukera mugatzeko.

Hori xedatzen dute 1.3. eta 1.4. artikuluek, KJKaren xedearen ingurukoek:

1.- Helburua

(...)

1.3.- Kontratazioaren alorrean Kodeak lanbide orientaziorako gida izan behar du foru langile publikoentzat Gipuzkoako gizartearen zerbitzuari dagokionez, horien eginkizunak betetzerakoan profesionaltasuna eta inpartzialtasuna sendotzeko premia ezartzen baitu.

1.4.- Orobat, enpresa eta entitate lizitatzailerek eta kontratuaren esleipendunek errespetatu beharreko betebeharrak zehazten ditu, kontratazio prozesuaren zuzentasunaren onerako eta gizartearen gardentasunaren kultura sustatzeko, eta horren bidez prebentzio kultura bat (arriku esparruak) garatuko da, kontratazio publikoaren prozesua gardentasun handiagoz hornituko da eta kontratazio publikoan lehia handiagoa sustatuko da.

(...)

Gauza bera aplikazio esparrua definitzen duenean (3. artikulua):

3.- Aplikazio eremua

Kode honek zehaztu egiten du zein diren Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta kontratazio publikoko prozesuetan parte hartuko duten kargu publikoen eta funtzionarioen eskakizun etikoak eta kudeaketa onekoak, eta era berean horien profesionaltasuna (prestakuntza) sendotzeko eta eginkizunetan inpartzialtasuna bermatzeko beharra ezartzen du.

Enpresa eta entitate lizitatzailerei dagokienez, jarduera esparrua ezarri nahi du kontratazio prozeduraren zuzentasunaren berme gisa, eta nahitaez betebeharrekoa izango da Gipuzkoako Foru Aldundiak sustaturiko lizitazioetan lehiatuko direnentzat eta horien esleipendunentzat.

(...)

Beraz, aplikazio eremuaren ikuspegitik, gaia ondo planteatuta dago, GFaren zerbitzura dauden langileek galdetzen baitute balizko enpresa adjudikaziodun baten kontratazioaren inguruan.

Gogorarazi behar da Batzar Nagusietako batzarkideak, foru sektore publikoko langileak ez direnez, EZSaren aplikazio eremutik kanpo gelditzen direla eta, hortaz, ez direla aplikagarriak KJKaren eta EZSaren artikuluetan ezarritako jardunbide arauak. Horrenbestez, gai honetan badirudi ez duela garrantzirik enpresa batzarkide baten jabetzakoa izateak. Ezarritako betebeharren kanpoko dimentsioari erreparatu behar diogu, zalantza foru administrazioarekin kontratua egin nahi duten enpresen inguruan sortu baita.

Zentzu horretan, garrantzitsua da adieraztea, gaia planteatuta dagoen moduaren arabera, kontuan hartuta (...), hainbat (...) agentziarekin bilerak egin direla, eta gai honetako enpresarekin izandakoa ez da kontaktu bakarra. Zentzu horretan, garrantzitsuena da balioa aitortzea KJKaren **Helburuan** bertan ezarritakoari. Ikusi dugunez, bertan adierazten da zein betebeharrak errespetatu behar diren kontratazio prozesuetako zuzentasuna bermatzeko, lehia handiagoa sustatzeko azken helburua betetze aldera.

(...)

*1.4.- Orobat, enpresa eta entitate lizitatzailerek eta kontratuaren esleipendunek errespetatu beharreko betebeharrak zehazten ditu, **kontratazio prozesuaren zuzentasunaren onerako eta gizartean gardentasunaren kultura sustatzeko**, eta horren bidez prebentzio kultura bat (arriku esparruak) garatuko da, kontratazio publikoaren prozesua gardentasun handiagoz hornituko da eta **kontratazio publikoan lehia handiagoa sustatuko da**.*

(...)

Ondorioz, garrantzitsuena da kontratazio prozesu osoan bermatzea 2.d) artikuluan xedatutako **Gardentasun** printzipioa betetzen dela

(...)

*d) Gardentasuna. Gardentasuna kontratazio publikoaren alorrean argitasuna edo anbigutasunik eza izan daiteke. **Publizitate egokia** bermatu behar da, litezkeen lizitatzailere guztien onetan, halako eran non zerbitzuen merkatua konkurrentziara zabaltzea eta esleipen prozeduren inpartzialtasuna kontrolatzea ahalbidetuko den. Bereziki, **favoritismoa**, inpartzialtasunik eza eta bidegabekeria **arrikuak saihestu behar dira**; eta aitzitik, lizitazio prozeduraren baldintza eta modalitateak era argi, zehatz eta ezin nahasizkoan azalduak izango dira lizitazio iragarkian edo baldintza agirian. Helburua hauxe da: alde batetik, behar bezala informaturik dauden eta nahiko arretatsuak diren lizitatzailere guztiek zertzelada horien norainokoa zehazki ulertzea eta modu berean interpretatzea eta, bestetik, erakunde esleitzailereak benetan egiaztatu ahal izatea lizitatzailere aurkezturiko eskaintzek kontratuari aplikatu beharreko irizpideen arabekoak diren.*

(...)

Horri dagokionez, gogorarazi behar da EEBak 9/2018 Ebazpenean gomendatu zuela beharrezko zenbait neurri hartzea kontratazio prozesuetan gardentasun handiagoa bermatzeko, bereziki merkatuko lehia askea bermatzera bideratutakoak. Kontuan hartu behar dira esku artean dugun gaian ere.

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak aho batez onartu du honako ebazpen hau:

EBAZPENA

Lehena.- Erakunde Zuzentasunaren Sistemari jarraituz, kontratu bat batzarkide baten jabetzako enpresa bati adjudikatzeak ez du *per se* bertan xedatutakoa urratzen.

Bigarrena.- Kontratazio prozesuetan gardentasun handiagoa bermatzeko, honako neurri hauek hartzea gomendatzen dugu:

1) Eragileekin trukaturako informazio egokia jasotzea kontratazioen inguruan, eta proposaturako guztiaren txostena egitea.

2) Txosten hori kontratazio plataforman argitaratzea eta lizitazioa egitean haren erreferentzia egitea, interesdunak sartu ahal izan daitezen.

3) Edozein lizitaziotan honako hauek kontu handiz berrikustea, are gehiago ahal bada,:

- Kontratuaren xedean ez dagoela preskripziorik edo zehaztapenik balizko beste eragile ekonomiko batzuekin egindako aurreko kontsultetan parte hartu dutenei onura ekarriko dietenik.

- Kaudimen eta gaitasun betekizunak egiaztatzea: bereziki kontratuaren xedearekin duten lotura eta proportzionaltasuna.

- Balio judizioaren bidez balioetsi beharreko adjudikazio irizpideen anbigutasun maila zaintzea eta egiaztatzea zein adjudikazio irizpide automatiko balioesten diren.

Donostian, 2019ko urriaren 28a.

Erakundearen Etika Batzordeko lehendakaria

Eider Mendoza Larrañaga